

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-32 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-39/816-259
Karar Tarihi : 23.06.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

10 **B. RAPORTÖRLER** : Metin HASSU, Burcu CAN, Zeynep ŞENGÖREN

C. BAŞVURAN : - Kenan ŞAHİN
Kulaksız Sok. Kavukçu İş Merkezi No:3/36 Çorum
- Tolga BİLGİÇ
Fatih Cad. No:3/C Çorum
- Gizlilik talebi bulunmaktadır.
- Halis ÇALIŞKAN
Esentepe Mah. Ziya Gökalp Cad. No:23 Osmancık/Çorum
- Bayram ŞİŞLİ
Cumhuriyet Mah. Sıtkı Sok. No:4/2 Osmancık/Çorum
20 - Cemal ERSOY
Gazi Cad. No:12/9 Çorum
- Tunam Yapı Denetim Ltd. Şti.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Tunam Yapı Denetim Ltd. Şti.
Yeni Yol Mah. Gazi 4. Cad. Kent İş Merkezi No:3/A No:5 Çorum
- Çorum Pozitif Yapı Denetim Ltd. Şti.
Yeni Yol Mah. Eski Saray Sok. Ilıca İş Merkezi No:1/10 Çorum
- Loca Yapı Denetim Ltd. Şti.
Yeni Yol Mah. Gazi Cad. Hayri Bey İş Merkezi No:36 Çorum
30 - Çorum Teknik Yapı Denetim Ltd. Şti.
Yeni Yol Mah. Gazi Cad. No:13/33 Çorum
- Kalite Yapı Denetim Ltd. Şti.
Yeni Yol Mah. Gazi 1 Sok. Şahinler İş Merkezi No:19/2 Çorum
- Hattuşa Yapı Denetim Ltd. Şti.
Yeni Yol Mah. Sel Sok. Büyükçivgin Apt. No:34/8 Çorum
- Toktaş Yapı Denetim Ltd. Şti.
Yeni Yol Mah. Gazi Cad. Kesim İş Merkezi No:22/25 Çorum
- Günay Yapı Denetim Ltd. Şti.
Yeni Yol Mah. Gazi Cad. No:31/11 Çorum

11-39/816-259

40 **E. DOSYA KONUSU:** - Çorum'da faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşlarının (YDK) anlaşarak indirim yapmama kararı aldıkları ve müşterilere istedikleri kuruluşla çalışma serbestisi tanınmadığı iddiası.

- Bahse konu yapı denetim kuruluşlarının asgari ücret üzerinden hizmet verilmesi ve müşteri paylaşımına ilişkin uygulamaya koydukları anlaşmaya muafiyet verilmesi talebi.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Kurul kayıtlarına intikal eden başvurularda ileri sürülen iddiaların esas olarak iki başlık altında değerlendirilmesi mümkündür:

1- Çorum'da faaliyet gösteren sekiz teşebbüsün aralarında anlaşmak suretiyle yapı denetim hizmetlerine yönelik liste fiyatı üzerinden herhangi bir indirim yapmadıkları,

50 2- Bahse konu YDK'ların kurmuş oldukları havuz sistemi uyarınca yapı sahiplerinin istedikleri yapı denetim kuruluşu ile çalışmalarını engelledikleri, yalnızca sistem çerçevesinde belirlenen üç teşebbüsten birini seçme zorunluluğu getirerek hizmet alıcılarının tercihlerini sınırlandırdıkları.

Bu çerçevede, başvuruların fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı iddialarını içerdiği anlaşılmaktadır.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 08.02.2011 tarih ve 1047 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 10.02.2011 tarih ve 2011-4-32/İİ-11-257.MH sayılı İlk İnceleme Raporu, 16.02.2011 tarih ve 11-09 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlk başvuruyu takiben 10.03.2011, 28.03.2011, 15.04.2011 ve 25.05.2011 tarihlerinde, 1828, 2337, 2861 ve 3995 sayılar ile aynı konuda başvurular yapılmış olup, 09.02.2011 tarihinde ise 1089 sayı ile muafiyet bildirim yapılmıştır.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 15.06.2011 tarih ve 2011-4-32/ÖA-11-257.MH sayılı Önaraştırma Raporu 17.06.2011 tarih ve REK.0.08.00.00-110.02.02/288 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-39 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

70 1- Çorum'da faaliyet gösteren sekiz yapı denetim kuruluşunun fiyat tespiti ve pazar paylaşımına (sıra sistemine) yönelik uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği,

2- Bununla birlikte fiyat tespiti anlaşmasının 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatta öngörülen asgari ücretin altına inilmemesine ilişkin olduğu ve bu sebeple yasal bir düzenlemenin fiilen uygulanmasını amaçladığı dikkate alınarak, bu eylemlere yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında işlem yapılmasına gerek olmadığı,

3- Bahse konu yapı denetim kuruluşlarının, yapı denetim hizmetini sunacak olan teşebbüslerin sıra sistemiyle belirlenmesi ve yapı sahiplerinin bu sistem uyarınca belirlenen üç teşebbüsten birini tercih etmek zorunda bırakılması yoluyla pazar paylaşımına yol açtığı ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği,

80 4- İşaret edilen gerekçeyle sıra sistemi anlaşmasına 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceği,

11-39/816-259

5- Sözü edilen sıra sisteminin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen muafiyet koşullarını sağlamaması sebebiyle belirtilen işleme muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığı,

6- Bu itibarla pazar paylaşımı uygulamalarına son verilmesine ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca iddialara konu olan sekiz yapı denetim kuruluşuna görüş gönderilmesinin yerinde olacağı

hususlarına yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

90 I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

İncelemeye konu şikâyetler yapı denetim faaliyetine ilişkindir. Yapı denetim faaliyeti, özel bir kanunla düzenlenmiş bir hizmet olup, her bir YDK'nın yapım işlerinde kullanılan malzemeler ile imalatın proje, teknik şartname ve standartlara uygunluğunu kontrol etmek ve sonuçlarını belgelendirmek, malzemeler ve imalatla ilgili deneyleri yaptırmak, yapının ruhsat ve mevzuata uygun yapıldığını denetlemek gibi yasal yükümlülükleri bulunmaktadır. Ayrıca bu hizmetle, imar mevzuatında öngörülen fenni mesuliyet ilgili idareye karşı üstlenilmektedir. Bu nedenle dosya kapsamında ilgili ürün pazarı "yapı denetim hizmetleri" olarak belirlenmiştir.

100 I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Başvuru konusu uygulamanın Çorum ilinde gerçekleşmesi sebebiyle ilgili coğrafi pazar "Çorum" olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler

I.2.1. Yapı Denetim Kuruluşları Birliği Çorum Temsilcisi ile Yapılan Görüşme

Raportörlerin görüştüğü Temsilci tarafından verilen bilgiler özetle şu şekildedir:

- Yapı Denetim Kuruluşları Birliği 2003 yılında, Çorum Temsilciliği ise 2011 yılında kurulmuştur. Çorum ilinde Kanun gereği sekiz adet YDK çalışmaktadır.

110 - 01.01.2011 tarihinden önce yapı denetim sistemi sadece 19 pilot ilde uygulanmakta iken belirtilen tarihten sonra tüm illerde uygulanmaya başlanmıştır. Pilot illerde yaşanan sıkıntılar nedeniyle illerde kota sistemine geçilmiştir. Bu sisteme göre YDK'lar, Bayındırlık ve İskân Bakanlığından aldıkları belge ile faaliyet göstermektedir. Belgeyi alabilmek için bahse konu YDK'nın beş yıl çalışmış, beş adet, denetçi belgesine sahip mühendis/mimar ve yardımcı kontrol mühendislerinin bulunması gerekmektedir.

- Yönetmelik gereğince yapı denetimin bağımsız olabilmesi için yapı denetim kuruluşlarının müteahhit ve projeci ile ilişkisinin olmaması gerekmektedir.

120 - Pilot il uygulaması döneminde müteahhitler YDK'lar ile pazarlık yapmakta, YDK ise asgari fiyatı belediyeden aldıktan sonra bir kısmını müteahhide iade etmekteydi. Ancak Çorum'da faaliyet gösteren teşebbüsler kaliteden ödün vermemek ve bu pazarlığın önüne geçebilmek için bir sistem kurmuştur. Sistemin rekabete aykırı olmaması için yapı sahibine kota sistemi çerçevesinde metrekare bazında en az denetim yapmış üç adet YDK'dan birini seçme hakkı verilmektedir. Yapı sahibi bu üç teşebbüsten hiçbiri ile çalışmak istemezse, bir kaç gün bekledikten sonra sıraya yeni bir firma geldiği için yeni üç firma arasından seçim yapabilmektedir.

11-39/816-259

- Çorum'daki YDK'ların hepsinin mühendis sayısı ve hizmet şartları aynıdır. Bir YDK'nın kalitesinden veya bilgisinden şüphe ediliyorsa Bakanlığa şikâyet edilip kapatılmasını talep etmek mümkündür. Öngörülen adaletli dağıtım sistemi kaliteyi ve denetimin hakkıyla yapılmasını sağlayacaktır.

130 - Yapı denetimi, mal sahibi ile YDK'nın anlaşmasından itibaren iskâna kadar devam etmektedir. Hatta iskân sonrasında da 15 yıl boyunca taşıyıcı sistemde ve 2 yıl da ince işlerde sorumluluk devam etmektedir. Yapı denetimin uygun yapılmaması halinde hem kapatma, hem idari para hem de hapis cezası söz konusudur.

- 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile ilgili olarak da; sekiz YDK tarafından kurulan sıra sistemi ile tüketici kaliteli, depreme dayanıklı, can ve mal güvenliği sağlanmış bir binada ailesi ile birlikte huzurla ve güvenle oturacaktır. Ayrıca bu sistemde yapı sahibinin piyasadaki firmaların yaklaşık %40'ı arasından seçim yapma imkânı vardır. Bir defaya mahsus olmak üzere de istediği bir firma ile çalışabilmektedir.

140 - YDK'lar arasında kurulan dağıtım sistemi yazılı olarak değil, şirketler arasında sözlü olarak gerçekleşen bir centilmenlik anlaşması neticesinde sürdürülmektedir. Kaliteyi bu şekilde arttırabilecek başka bir yöntem bulunmamaktadır. Adaletli dağıtım sistemi olmadığı zaman, hem proje hem de inşaat işini tam olarak yapmayan firmalara rağbet olacaktır, denetimler gereği gibi yapılmayacaktır. Nitekim pilot illerde bu sorunlar yaşanmıştır. İlave olarak asgari fiyatın üstüne çıkma hakkı olmasına rağmen Çorum'da firmalar asgari fiyattan çalışmaktadır.

I.2.2. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı Denetim Şube Müdürlüğü'nden Alınan Bilgiler

Önaraştırma kapsamında Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın Çorum ili Yapı Denetim Şube Müdürlüğü'nden elde edilen bilgilere göre, Çorum'da hâlihazırda faaliyet gösteren sekiz YDK'nın proje adetleri ve toplam proje miktarı Tablo'daki gibidir.

Tablo: Çorum ili yapı denetim kuruluşlarının toplam proje adedi ve miktarı (25.05.2011 tarihi itibarıyla)

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

150 I.3. Değerlendirme

I.3.1. Başvuru Konusu İddiaların 4. Madde Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Başvuru konusu iddialar Çorum'da faaliyet gösteren YDK'ların aralarında anlaşarak fiyat indirimi yapmadıkları ve pazar paylaşımına yönelik bir havuz sistemi kurdukları hususlarına ilişkindir.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu

11-39/816-259

160 etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri” yasaklanmıştır. Bu kapsamda “Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi ya da kontrolü” ile “mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi” yasaklanan hallerdendir. Dolayısıyla iddia konusu fiyat tespiti eylemi ve pazar paylaşımına yol açacak nitelikteki havuz uygulamaları, 4054 sayılı Kanun’un yer verilen hüküm kapsamında yasaklanmış bulunmaktadır.

170 Öte yandan, başvuru dilekçeleri ve ilgililerden elde edilen bilgi ve belgeler çerçevesinde fiyat tespiti olduğu iddia edilen uygulamanın 4708 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından öngörülen asgari ücret tarifesinde belirtilen fiyatın altına inilmemesi olduğu anlaşılmaktadır. Her ne kadar asgari ücret tespiti 4054 sayılı Kanun kapsamında rekabeti sınırlayıcı nitelik taşıyan bir anlaşma ise de, bu dosya kapsamında olduğu gibi yasal dayanağı olan asgari ücret uygulamalarına yönelik olarak Kurul tarafından işlem tesis edilememektedir. Bu itibarla sözü edilen iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında işlem yapılamayacağı değerlendirilmektedir.

Başvurulara konu ikinci iddia bakımından ise, YDK’ların kendi aralarında kurmuş oldukları sıra sisteminin hizmet alıcıların tercihlerini sınırladığı ve pazar paylaşımına yol açtığı açıktır. Bu itibarla bahse konu uygulamalar 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi çerçevesinde rekabet ihlali niteliği taşımaktadır.

180 Teşebbüs yetkilileri, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde Yapı Denetimi Hakkında Kanun’un değiştirilmesine yönelik bir Kanun Teklifi olduğunu ve burada yapı denetim kuruluşlarının sırayla iş almasını düzenleyen hükümlerin öngörüldüğünü belirterek değişiklikle beraber uygulamalarının yasal bir dayanağa da kavuşacağını ifade etmişlerdir. İlgili Komisyondan 22.02.2011 tarih ve 433 sayı ile geçerek Meclis Genel Kurulu’na gönderilen Kanun Teklifi’nin 4. maddesi ile Kanun’un 12. maddesi şu şekilde değişecektir:

“(…) yapı denetim kuruluşları ve şubelerinin sınıflandırılması, kuruluşlar arasında adaletli iş dağılımını temin etmek üzere bir ilde faaliyet gösterebilecek olan yapı denetim kuruluşu sayısının belirlenmesi ile yapı denetim kuruluşlarının iş alma usul ve esasları;(…) gösteren Yönetmelikler, bu Kanunun yayım tarihinden itibaren üç ay içerisinde Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulur.”

190 Bu maddenin gerekçesinde ise; yapı denetim hizmetinin kamu adına yapıldığı ve esasen bir kamu hizmeti niteliğinde olduğu; bu nedenle yapı denetim kuruluşları arasında adaletli iş dağılımını temin etmek üzere bir ilde faaliyet gösterebilecek olan yapı denetim kuruluşu sayısının tespitinin ve yapı denetim kuruluşlarının iş almasının usul ve esaslarının yönetmelikler ile düzenlenmesi konusunda Bakanlığa yetki verilmesinin öngörüldüğü belirtilmiştir

200 Yapılması öngörülen değişiklikte yapı denetim kuruluşları arasında adaletli iş dağılımı sağlamak üzere yapı denetim kuruluşlarının iş alma usul ve esaslarının Yönetmeliklerce belirleneceğinden bahsedilmiş, fakat adaletli iş dağılımının tam olarak neyi kapsadığı veya bunun nasıl sağlanacağı açıklanmamıştır. Kısacası Kanun Teklifindeki adaletli iş dağılımından teşebbüslerce uygulanan sıralı dağıtım sisteminin ya da bir benzerinin kastedildiğini söylemek güçtür. Tüm bunların yanı sıra anılan değişiklik ve madde gerekçesinden hareketle adaletli iş dağılımının teşebbüslerin kendi aralarında anlaşarak

11-39/816-259

sırayla iş alması anlamına geleceği şeklinde bir yorumda bulunmak mümkün gözükmemektedir. Bununla birlikte, bu aşamada özellikle vurgulanması gereken husus, anılan Kanun Teklifi ve hükümlerinin henüz Meclis Genel Kurulu'nda görüşülmemiş ve dolayısıyla yasalaşmamış olduğudur. Bu nedenle, konu ile ilgili değerlendirmeler Kanun Teklifi üzerinden değil, yürürlükteki mevzuat uyarınca yapılmıştır.

I.3.2. Başvuru Konusu İddiaların 8. Madde Çerçevesinde Değerlendirilmesi

210 Dosya konusu sıra sistemine ilişkin şikâyet başvurularının yanında, belirtilen sisteme ilişkin olarak sözü edilen sekiz YDK adına bir menfi tespit/muafiyet başvurusu yapılmış ve bahse konu başvuru Kurum kayıtlarına 09.02.2011 tarihinde intikal etmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrası, "*İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir.*" hükmünü amirdir. Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında başvuru konusu uygulamanın mezkûr Kanun'un 4. maddesine aykırılık taşıması sebebiyle, başvuruya menfi tespit belgesi verilmesin mümkün değildir.

I.3.3. Başvuru Konusu İddiaların 5. Madde Çerçevesinde Değerlendirilmesi

220 4054 sayılı Kanun'un 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi, anılan madde ile öngörülen ve kümülatif nitelik taşıyan dört koşulun sağlanması durumunda "*teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceğini*" düzenlemektedir. Aşağıda, söz konusu koşulların varlığı başlıklar halinde değerlendirilmiştir:

- Malların Üretim veya Dağıtımını ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

230 Sözü edilen başvuruda 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen koşullara yönelik detaylı bir bilgi verilmemekle birlikte; anlaşma konusu uygulamanın bir taraftan piyasada asgari ücret tarifesi üzerinden yapılan indirimlerin engellenmesi, diğer taraftan ise ticari kaygıların ve mal sahibinin kendisini denetleyecek olan kuruluşu kendisinin seçmesinin yarattığı sakınca ile kalite düşüklüğünün önüne geçmek amacını taşıdığı ileri sürülmektedir. İlgililer, böylelikle, rotasyon sistemi ile kendisine mutlaka iş geleceğinin bilincinde olan bir YDK'nın pazarda tercih edilme gibi bir kaygıyla indirim yapmaya yönelmesinin ve bu nedenle kaliteyi düşürerek denetimini gereğince yerine getirmemesinin söz konusu olmayacağını iddia etmektedir.

240 Mevcut durumda hizmet kalitesinin düşük olması ve belirtilen durumun denetimi yapılan yapıdan yararlanan kişilerin can ve mal güvenliğinin tehlikeye düşmesine yol açmasının gerekçesi olarak, başvuru sahipleri tarafından, yapı sahiplerinin kendilerini denetleyecek olan YDK ile karşı karşıya gelmesi ve fiyat pazarlığı yapmaları olduğu ileri sürülmüştür. Ancak asgari ücret 4708 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca düzenlenmekte ve hizmet bedelinin sözü edilen tarifeye uygun olarak tespiti ise ödemelerin belediyeler nezdinde tahsil edilmesi ve ilgili idari mercilerin denetim yapması gibi yöntemler aracılığıyla sağlanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca 02.11.1984 tarih ve 18563 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 3065 sayılı KDV Kanunu'nun "emsal bedeli ve emsal ücreti" başlıklı 27. maddesinin beşinci fıkrası "*Serbest meslek faaliyetleri için ilgili meslek teşekküllerince tespit edilmiş bir tarife varsa, hizmetin bedeli, bu tarifede gösterilen ücretten düşük olamaz.*" şeklindedir. Bu düzenlemeye göre, YDK'lar indirim yapsalar dahi vergilerini asgari tutar üzerinden ödeyeceklerdir.

11-39/816-259

250 Fiili uygulamada hizmet bedelinin asgari fiyatın altında belirlendiği bir an için kabul edilse dahi, hizmetin bedelinin daha yüksek seviyeye çıkarılması zorunlu olarak hizmet kalitesinin artması sonucunu doğurmayacaktır. Esasen, hizmet kalitesinin düşük olmasının tek başına hizmet bedeli ile ilişkilendirilemeyeceği, yapı denetim hizmetinin usulüne uygun şekilde ifa edilip edilmediğine yönelik etkin bir denetimin yapılmaması durumunda belirtilen kamu zararının gerçekleşmeye devam edeceği değerlendirilmektedir. Bu itibarla muafiyete yönelik ilk koşul sağlanamamaktadır.

- Tüketicinin Yarar Sağlaması

260 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen muafiyet koşulları kümülatif koşullar olup koşullardan birinin sağlanamaması durumunda muafiyet tanınması söz konusu olamamakla birlikte, başvuru konusu işlemin tüketiciye yönelik herhangi bir fayda sağlayıp sağlamadığının da değerlendirilmesinde fayda görülmektedir.

270 Öncelikle rotasyon sisteminin düşük hizmet kalitesi sorununu bertaraf ederek tüketicilerin can ve mal güvenliğini sağlayacak bir çözüm sunmadığı yukarıda belirtilmiştir. Bu itibarla sistemden doğan bir tüketici yararı bulunmamaktadır. Sözü edilen hususa ek olarak öngörülen sistem hâlihazırda faaliyet gösteren sekiz YDK'dan herhangi birinin tercih edilebilmesi imkânını ortadan kaldırmakta ve sistem tarafından sunulan üç teşebbüsten birinin seçilmesini zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla tüketiciler, sistemden herhangi bir yarar sağlayamadıkları gibi, tüketici tercihlerinin sınırlandırılması sebebiyle bu sistemden zarar göreceklerdir. Bu itibarla, 5. maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen koşulların sağlanamaması sebebiyle dosya konusu anlaşmaya muafiyet verilmesi mümkün değildir.

İşaret edilen hususlar neticesinde pazar paylaşımı uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edecek nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan sözü edilen uygulamanın 01.01.2011 tarihinde yürürlüğe konmuş olmasından hareketle uygulama süresinin kısa olması ve sözü edilen işlemlere yönelik bir muafiyet başvurusunun yapılmış olması dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı, ancak Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca belirtilen eylemlere son verilmesi yönünde ilgili teşebbüslere görüş gönderilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

280 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Çorum'da faaliyet gösteren sekiz yapı denetim kuruluşunun fiyat tespiti ve pazar paylaşımına (sıra sistemine) yönelik uygulamalarının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,
2. Bununla birlikte fiyat tespiti anlaşmasının 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatta öngörülen asgari ücretin altına inilmemesine ilişkin olduğu ve bu sebeple yasal bir düzenlemenin fiilen uygulanmasını amaçladığı dikkate alınarak işbu eylemlere yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında işlem yapılmasına gerek olmadığına,
- 290 3. Bahse konu yapı denetim kuruluşlarının, yapı denetim hizmetini sunacak olan teşebbüslerin sıra sistemiyle belirlenmesi ve yapı sahiplerin bu sistem uyarınca belirlenen üç teşebbüsten birini tercih etmek zorunda bırakılması yoluyla pazar paylaşımına yol açtığına ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,

11-39/816-259

4. İşaret edilen gerekçeyle sıra sistemi anlaşmasına 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

5. Sözü edilen sıra sisteminin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen muafiyet koşullarını sağlamaması sebebiyle belirtilen işleme muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığına,

6. Bu nedenle pazar paylaşımı uygulamalarına son verilmesine ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca iddialara konu olan sekiz yapı denetim kuruluşuna görüş bildirilmesini teminen Başkanlığın görevlendirilmesine

300

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.